

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa națională
Baia Mare, 3 – 6 aprilie 2018
Clasa a VII-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Totalul este de 120 de puncte.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

Citește cu atenție următoarele texte:

A.

Pe-atunci pentru mine casele aveau față. Față de om, vreau să zic. Așa le și desenam: totdeauna cu două ferestre, care erau ochii, iar la mijloc, jos, o poartă boltită, care era gura, bosumflată. În ochi le puneam uneori și ghivece cu flori roșii. Niciodată florile nu aveau altă culoare: lumea mea era simplă și se repeta fără să mă plictisească. Cineva mi-a spus mai târziu că asta e chiar definiția Paradisului. [...]

Când am crescut, ca număr de centimetri vreau să spun, casa și-a schimbat spațiile, unghiurile, lumina și proporțiile. Acum priveam masa mare de la parter de deasupra, nu mai puteam intra sub ea, în întunecime, ca sub un acoperiș de lemn ocrotitor și, ca să șterg praful, trebuie să mă ghemuiesc. Sus „în pod”, aproape că ating tavanul, dacă întind mâna. Paturile bunicilor, cu margini de lemn pe care se despleteau, ondulate, alge și flori de lemn, paturile care-mi păreau uriașe atunci când, bolnavă fiind, eram dusă să-mi petrec ziua în ele, au devenit mici. Casa însăși, cândva nesfârșită, mi se pare acum mică de statură și neîncăpătoare. E limpede că am trecut și eu dintr-o casă în alta, și știu ce înseamnă asta: am altă vârstă. Tot ce am scris aici e, poate, ca să reintru pentru un timp în casa cealaltă și în singura vârstă la care poți s-o vizitezi.

Când am crescut, așadar, ca număr de ani, trecutul și-a schimbat și el unghiurile, forma și lumina ca o jucărie optică. E ca și cum, într-o carte pe care ai citit-o cândva, cuvintele s-ar amesteca și ar forma alte fraze. Aceleași cuvinte, nici mai multe, nici mai puține, dar altă carte, cu alte fraze.[...]

Trecutul e scris cu cerneală simpatică. Ai nevoie de căldură ca să-i vezi literele reconturate, după ce multă vreme au stat ascunse ca și cum n-ar fi fost. Trebuie să-i apropii coala albă și întinsă de o flacăra sau să suflă abur din propria gură peste el, pentru ca invizibilul să se transforme în vizibil și încetul cu încetul, în fraze cu sens. Deși, de cele mai multe ori, câteva cuvinte esențiale rămân șterse, albe, loc gol și taină nedezlegată, cufundate pentru totdeauna în apele nemișcate ale timpului în care înotăm.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*

B.

Una dintre problemele care îi preocupă pe psihologi vizează modalitatea în care ia naștere o idee creativă. Ce se întâmplă înainte ca această idee să fie elaborată? Care sunt etapele actului creației? Pentru a răspunde la întrebările formulate mai sus, pornim de la constatările majorității cercetătorilor în domeniu, care susțin prezența unei anumite stadialități a procesului creativ, precum și faptul că succesiunea acestor stadii este relativ similară atât în situația creativității științifice, cât și în aceea a creativității artistice. Uneori, pentru a fi creativi, trebuie să fim necritici, liberi, spontani, analitici, depunând un efort susținut de căutare a unor soluții inedite. [...]

Orice proces de creație începe prin sesizarea unei probleme. Sesizarea problemei generează o stare de îndoială, care devine mobilul activității de analiză și de căutare a soluției. Există cazuri în care pregătirea se încheie fără a se ajunge la o soluție definitivă, când toate posibilitățile au fost epuizate. De exemplu, zecile de variante ale unui creator liric, care potrivește cuvintele și efectele poetice pentru a concepe un poem, sau încercările recurente ale unui elev în vederea redactării unei nuvele.

Viorel Mih, *Procesul creativ* în vol. *Consiliere educațională*, coord. Adriana Băban

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la cele două texte.

SUBIECTUL I – Lectură și redactare**(50 de puncte)****a. Înțelegerea textului ficțional/nonficțional****12 puncte**

1. Transcrie două figuri de stil diferite din textul A, precizând felul lor. 4 puncte
2. Numește două trăsături ale textului nonliterar, ilustrându-le cu exemple din fragmentul B. 8 puncte

b. Scriere despre textul ficțional/nonficțional**30 puncte**

Redactează o compunere, de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți mesajul textului A.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui punct de vedere despre mesajul textului;
- motivarea prezenței persoanei I în text;
- valorificarea a patru secvențe comentate, relevante pentru mesajul textului;
- adecvarea conținutului la cerință.

Vei primi 8 puncte pentru redactarea răspunsului la punctul b (registru de comunicare, stilul și vocabularul – 2 puncte; coerența textului – 1 punct; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii**(10 puncte)**

Scrie un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre modul în care creativitatea ne face unici, valorificând textul B și experiența ta de viață/de lectură.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării**(50 de puncte)**

1. Indică numărul de sunete pentru fiecare dintre cuvintele: *cineva*, *cealaltă*. 4 puncte
2. Notează câte un sinonim contextual pentru cuvintele subliniate în cele două texte: *nesfârșită*, *limpede*, *începe*, *sesizarea*. 4 puncte
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvența: *Acum priveam masa mare de la parter de deasupra, nu mai puteam intra sub ea, în întunecime, ca sub un acoperiș de lemn ocrotitor și, ca să șterg praful, trebuie să mă ghemuiesc*. 4 puncte
4. Construiește două enunțuri cu expresii/locuțiuni care să conțină substantivul *lume*. 4 puncte
5. Menționează rolul semnului întrebării din secvența: *Care sunt etapele actului creației?* 4 puncte
6. Rescrie verbul subliniat la diateza pasivă, păstrând modul și timpul verbal: *cuvintele s-ar amesteca și ar forma alte fraze*. 6 puncte
7. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Tot ce am scris aici e, poate, ca să reintru pentru un timp în casa cealaltă și în singura vârstă la care poți s-o vizitezi*. 6 puncte
8. Numește funcția sintactică a cuvintelor subliniate în secvența: *Ce se întâmplă înainte ca această idee să fie elaborată?* 6 puncte
9. Transcrie două predicte din secvența următoare, precizând felul acestora: [...] *succesiunea acestor stadii este relativ similară atât în situația creativității științifice, cât și în aceea a creativității artistice. Uneori, pentru a fi creativi, trebuie să fim necritici, liberi, spontani, analitici, depunând un efort susținut de căutare a unor soluții inedite*. 6 puncte
10. Alcătuieste câte un enunț pentru a ilustra următoarele funcții sintactice ale pronumelui relativ care: atribut pronominal și complement de agent. 6 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.